

мир, Пересвіт, Святогор, Святополк, Рогволод, Радимир, Милослав, Добромир, Милорад, Горислав, Мстислав, Ярослав, Ярополк.

Вправа 6. Подайте етимологічний коментар антропонімів. Розгорніть ланцюжок перетворень канонізованого власного імені. Напр.: Ягор («Собор»); Їлька («Собор»); Сава («Земля»); Павлуша («Тореодори з Васюківки»); Тоня («Тронка»); Гриць («Маруся Чурай»); Ярема («Гайдамаки»); Мелашка («Кайдашева сім'я»); Докійка («Тіні забутих предків»); Левко («Три зозулі з поклоном»); Гафійка («Щедрий вечір»). Доберіть теоретичний матеріал стосовно фонетичної та морфологічної адаптації в українській мові греко-латинських антропонімів; подайте етимологічний коментар.

Вправа 7. Укладіть авторський словник зоонімів / орнітонімів / фітонімів. Здійсніть лінгвокультурні зіставлення міжнародної, літературної й народної назв. Підготуйте довідку про лексикографічне оброблення спеціальних термінів. Визначте розряди прикметників у народних назвах. Напр.: *Adonis vernalis* / *Горицвіт весняний* / *Заячий мак, польовий кріп, жовтоцвіт весняний*.

Вправа 8. Схарактеризуйте символи у творчості Григорія Сковороди. Подайте лінгвокультурні зіставлення з античними символами. Схарактеризуйте тропи й мовні фігури поезії філософа.

Вправа 9. Простежте інскрипцію латини в сучасному українському медіадискурсі на прикладі прецедентних висловів латиною: *Ars longa, vita brevis, Aut Ceasar, aut nihil, Dulce et decorum est pro patria mori, Dum spiro, spero, Habent sua fata libelli, Inter arma tacent musae*.

Лінгвокультурологічний підхід у вивченні латини як вибіркової дисципліни сприяє не лише виробленню відповідних компетентностей філологів, але також сприяє розумінню інскрипції латини на рівні культурних надбань і подальших розвоїв, лексикографічного потенціалу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вакулик І.І. Давньогрецька та латинська мови як джерело сучасної наукової термінології: монографія. Вид. 2-е, доповн. Київ: НУБіП України, 2014. 296 с.
2. Загнітко А.П., Богданова І.В. Лінгвокультурологія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2017. 287 с.
3. Колоїз Ж.В., Мішеніна Т.М. Латинська мова: навч. посіб. 3-е вид., доповн. Кривий Ріг: ФОП Маринченко С.В., 2020. 122 с.
4. Шевченко-Савчинська Л. Латиномовна українська література. Загальний огляд. Київ: Медієвіст, 2013. 218 с.

Руслан НОВГОРОДСЬКИЙ, Дар'я ТКАЧЕНКО
(Ніжин, Україна)

НАПРЯМИ ТА ФОРМИ ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ У СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІЙ РОБОТІ З ПІДЛІТКАМИ

На сьогодні проблема соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю є об'єктом уваги українських дослідників О. Безпалько, І. Зверевої, А. Капської, Л. Нікітіної та ін. Проте проблема використання освітніх віртуальних спільнот викла-

дачами і педагогами з метою обміну досвідом досліджували І. Іванюк, С. Литвинова, І. Малицька, Т. Басюк, Р. Голощук, Д. Губанова, Р. Гуревича та ін.

Психолого-педагогічні аспекти досліджуваної проблеми, зокрема особливості соціальних мереж, їх освітній потенціал, шляхи застосування в навчальному процесі висвітлено в роботах Л. Архіпової (2015), О. Лобовікової (2011), А. Мельникова (2011), Н. Осипової (2015) та інші. За статистичними даними (2018), соціальні мережі охоплюють більшу частину учнівської молоді, яка віддає щоденно досить багато часу перебуванню в таких мережах, і це є основним аргументом на користь того, щоб простір діяльності соціального педагога був поширений на соціальні мережі, бо там знаходиться його цільова аудиторія.

Використання соціальних мереж соціальними педагогами є перспективним для досягнення більшої ефективності в певних аспектах їхньої діяльності, завдяки специфічним особливостям цих мереж.

Пропонуємо розглянути деяких з таких напрямів соціально-педагогічної роботи [1, 179–184]:

- особистий контакт між учнем і соціальним педагогом (батьками і соціальним педагогом) з використанням соціальних мереж (Viber – групи, Telegram – групи, Signal групи та інші месенджери). Це дає можливість встановлювати емоційний контакт з школярами та їх батьками; надавати індивідуальну підтримку, консультацій та порад, спрямованих на вирішення складних життєвих обставин. Спілкування соціального педагога і групи проблемних школярів (академічна неуспішність, пропуск школи, девіантна поведінка тощо);

- просвіта (можливість створення власного навчального матеріалу для учнів та вчителів (групи порад та рекомендацій). Це значно розширює власні можливості соціального педагога, дає йому доступ до актуальної інформації, організувати онлайн курси чи навчання, ділитися власним досвідом не тільки в межах міста, району чи регіону, але на всеукраїнському та міжнародному рівні;

- медіація (зручне використання аудіо і відеозаписів при розв'язанні конфліктних ситуацій). Значно полегшує та спростовує роботу в службах порозуміння в закладах освіти [Запобігання та протидія проявам насильства];

- самоосвіта соціального педагога (можливість отримання інформаційних даних у формі інтерактивних матеріалів за допомогою соціальних мереж, сайтів, додатків (наприклад, додатки «Канва», «BabyBus», он-лайн платформи «На урок», «Всеосвіта», Скринька психологічних порад та ігорек та ін). Соціальні мережі виступають потужним інструментом для побудови професійної кар'єри для соціального педагога. Він може висвітлювати свої досягнення та успіхи, заходи, віднайти поради та рекомендації. З інформації, яку людина може розмістити в соціальних мережах можна дізнатися і про освіту, і про кваліфікацію, оцінити професійну майстерність та придатність, інтереси, приховані захоплення та схильності. Соціальний педагог повинен створювати позитивний імідж в соціальних мережах, оскільки це допомагає набувати досвіду та переваг, а з іншого – соціальні мережі можуть зруйнувати кар'єру соціального педагога;

- профорієнтаційна робота з підлітками (Proforientator.info, AIC). Соціальні мережі дають можливість розмістити необхідну рекламну інформацію про різні навча-

льні заклади, різні професії, здійснити діагностування професійної приналежності підлітка. Організувати необхідні он-лайн зустрічі з відповідними фахівцями, провести он-лайн екскурсії, проведення он-лайн курсів;

- профілактична робота (можливість он-лайн консультацій, порад та рекомендацій для батьків та вчителів);

- формування здорового способу життя (можливість он-лайн зустрічей, он-лайн екскурсій, 3-D екскурсій, відео записів, поширення корисної інформації про здоровий спосіб життя, створення груп соціально-психологічного благополуччя, програми он-лайн тренування);

- діагностування (можливість проведення опитувань, дискусій, фокус-груп). Створені спеціалізовані сайти та он-лайн ресурси для діагностування індивідуальних особливостей дітей та підлітків;

- можливість постійного зв'язку, оскільки учень може звернутися до соціального педагога в будь-який час [2, 88–102].

Слід наголосити також, що соціальні мережі можна використовувати як під час групових зустрічей так і під час індивідуальних занять зі школярами, під час безпосередньої роботи з батьками і найближчим оточенням школярів.

Окремим напрямом може виступати організація соціально-виховної роботи з використанням соціальних мереж, яка охоплює різні форми у роботі з підлітками, такі як створення спільнот, проведення онлайн-тренінгів та вебінарів, використання месенджерів та інше. Соціальні мережі можуть бути корисним інструментом для соціально-виховної роботи з підлітками, оскільки вони дозволяють ефективно комунікувати з молоддю та надавати їм доступ до різноманітних матеріалів та ресурсів. Проаналізуємо кілька різних форм використання соціальних мереж у соціально-виховній роботі з підлітками:

1. **Створення спільнот:** соціальні мережі можуть бути використані для створення спільнот, які об'єднують підлітків за спільними інтересами. Наприклад, в Instagram можна створити спільноту фотографів або спортсменів, де підлітки можуть обмінюватися своїми роботами та досвідом, он-лайн тренуваннями, успіхами та досягненнями. Це може сприяти формуванню позитивних стосунків між учасниками спільноти та розвитку їхніх навичок комунікації [3, 152–156].

2. **Проведення онлайн-тренінгів та вебінарів:** соціальні мережі можуть бути використані для проведення онлайн-тренінгів та вебінарів з підлітками. Наприклад, в Facebook можна створити закриту групу, де будуть проводитися тренінги з розвитку міжособистісних навичок або з питань здорового способу життя, формування навичок безпечної поведінки в Інтернет просторі, булінг тощо. Це може сприяти формуванню у підлітків позитивної самооцінки [4].

3. **Використання месенджерів:** соціальні мережі можуть бути використані для комунікації з підлітками через месенджери. Наприклад, в Viber? Telegram, WhatsApp можна створити групу для обговорення актуальних питань, що стосуються підлітків, таких як стосунки з ровесниками, вплив соціальних мереж на психофізичний розвиток підлітків тощо. Це може сприяти формуванню здорових стосунків між підлітками, а також допомогти їм зрозуміти, як впливають соціальні мережі на їхнє життя [4].

4. Рекламування соціальних заходів: соціальні мережі можуть бути використані для рекламування соціальних заходів, таких як фестивалі, конференції, курси, флешмоби, волонтерські заходи тощо. Наприклад, в Instagram Facebook можна створити акаунт заходу та розмістити інформацію про нього та його програму. Це може допомогти привернути увагу підлітків до заходу та залучити їх до участі у ньому.

5. Створення контенту: соціальні мережі можуть бути використані для створення різноманітного контенту, що сприяє соціально-виховній роботі з підлітками. Наприклад, в TikTok можна створити канал з корисними порадами та вправами для розвитку міжособистісних навичок або з питань здорового способу життя, розв'язання конфліктів тощо. Це може стати цікавим та зрозумілим способом для підлітків отримувати корисну інформацію та розвиватися. Кампанії та акції. Соціальні мережі можуть бути платформою для організації різних кампаній та акцій з соціально-педагогічною спрямованістю. Соціальні педагоги можуть запускати тематичні хештеги, поширювати інформацію про важливі питання через пости, відеоролики або інші формати, а також мобілізувати підлітків до участі у благодійних акціях, добровільних заходах або громадських ініціативах [6, 327–331].

6. Медіа-проекти та творчість. Соціальні мережі надають можливість підліткам висловлювати свої думки, ідеї та почуття через медіа-проекти. Соціальні педагоги можуть організовувати конкурси, проекти або завдання, що спонукають підлітків до творчості, наприклад, створення відео, блогів, подкастів, фотоальбомів тощо. Такі проекти сприяють самовираженню, розвитку творчих навичок та стимулюють позитивне використання соціальних мереж.

7. Створення платформи для обміну досвідом. Соціальні мережі можуть бути простором для співпраці та обміну досвідом між соціальними педагогами, які працюють з підлітками. Вони можуть створювати спільні групи, ділитися корисними матеріалами, обговорювати методики роботи, задавати запитання та надавати підтримку один одному. Така спільнота соціальних педагогів у соціальних мережах сприяє професійному зростанню та обміну кращими практиками.

Таким чином, соціальні мережі можуть бути корисним інструментом у соціально-виховній роботі з підлітками, оскільки вони дозволяють ефективно комунікувати з молоддю та надавати їм доступ до корисної інформації та ресурсів. Однак, важливо забезпечувати безпеку підлітків під час їхнього використання соціальних мереж та відповідально ставитись до їхнього використання у соціально-виховній роботі.

Звичайно, що розглянуте питання не вичерпує всіх його аспектів і подальшого розгляду потребує проблема Інтернет залежності, зокрема залежності від соціальних мереж серед підлітків.

ЛІТЕРАТУРА

1. Данько Ю.А. Соціальні мережі як форма сучасної комунікації: плюси і мінуси. *Сучасне суспільство: політичні науки, соціологічні науки, культурологічні науки*. 2012. С. 179–184.

2. Олексюк Н.В., Лебеденко Л.В. Використання електронних соціальних мереж у соціально-педагогічній роботі зі школярами. Інформаційні технології і засоби навчання. 2015. Том 48. № 4. С. 88–102.

3. Палій С.В. Соціальні мережі як засіб комунікації електронного навчання. *Управління розвитком складних систем* (13). С. 152–156.
4. Соціальні мережі як інструмент взаємовпливу влади та громадянського суспільства: [монографія] / [О. Онищенко, В. Горовий, В. Попик та ін.]; НАН України, Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського. К., 2014. 260 с.
5. Соціальні мережі: кіберзалежність чи комунікація майбутнього? (дата звернення 15.05.2023 р.). URL <https://sites.google.com/site/socialnimereqi/pozitivnij-ta-negativnij-vpliv-socialnih-merez>
6. Столбов Д. Особливості Інтернет-діяльності сучасного підлітка. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету*. 2014. № 1 (12). С. 327–331.
7. Якименко Ю. Соціальні мережі та соціальні рухи. Наукові праці національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. 2012. Вип. 33. (дата звернення 15.05.2023 р.). URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/npnbuimviv_2012_33_48.pdf.

Анна ОГАР, Ганна ЦИМБІР
(Дрогобич, Україна)

ВИКОРИСТАННЯ КОМІКСІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Сучасна система освіти має на меті сформувати в учнів компетентності, необхідні для успішної самореалізації в суспільстві. Це викристалізує необхідність пошуку ефективних технологій, методів та прийомів для становлення в учнів ключових умінь і навичок. На такому тлі особливої вагомості набуває візуалізація навчального матеріалу, що інтенсифікує освітній процес, стимулює розвиток мислення, уяви, творчих здібностей та підвищує інтересу до навчання. Одним із варіантів візуалізації навчального матеріалу є комікси. Використання коміксів сприяє розвитку читацької компетентності. О. Вашуленко так визначає читацьку компетентність учня: сукупність освітніх елементів, яка виявляється у володінні системою літературних знань, умінь і навичок, переживань, емоційно-ціннісних орієнтацій, переконань особистості та здатності їх використовувати з метою пізнання довкілля, задоволення власних потреб (пізнавальних, естетичних, самоосвітніх тощо). Читацька компетентність інтегрує в собі такі компоненти: когнітивний (знання); комунікативний (слухання, читання, говоріння); ціннісний (розуміння соціальних, морально-етичних цінностей, оцінні судження і ставлення учня до прочитаного); діяльнісний (уміння, навички, способи діяльності); особистісно-творчий (розвиток літературно-творчих здібностей, естетичної чутливості, творчої уяви; здатність до творчої діяльності; рівень читацької культури [1]. Розвитку всіх цих складників читацької компетентності сприяє робота з коміксами.

Комікси поєднують вербальний і візуальний матеріал, що є перевагою жанру. Комікси можна ефективно використовувати як дидактичний матеріал. Унаочнення необхідне, адже сьогодні багато учнів з образним мисленням, а комікс – це знерухомлені кадри. Серед переваг коміксів і те, що діти, які розуміють їхній смисл, праг-